

[illegible]

[illegible][illegible]

गानक्यासी. लाययासी. धाससवमासथामासा. धरुकां मागथाय॥ २० ॥ लालयत्यं ववर्षानि
 ५ दसवर्षानि नाउयन्॥ संपाफषा उअवर्षपुनमिहसमावर्षक॥ ॥ गवमापुत्रवर्षा. कायपनि
 लादगसकुन्दनप्रथमय. मिददगनाडा. मिधूददगनाडा. कोयडा. लाउमिहयमाला॥ २१ ॥
 लालनादहवादाषा. लाउनादहवागुना॥ कस्मात्पुत्रवर्षमिधं व. कलनयन दुमानय॥ ॥ स
 यापुत्र. यथ कूयमद. हानाडा. नानाडा. कयाने. अनकगुना॥ धरुन. यडा. कायहलसं. मिथयाका गुन
 यरुलसा. यथ कूयाने. अदिकंदावद. लायमाल. सखन कूयमरुडा॥ २२ ॥ अविनयाभया ५

हस्मानः परयाकिं पथाऊने॥ अलासायदिनस्मानं परयाकिं पथाऊने॥ ॥ गवमापुत्रवर्षा. विशा
 सनस. अविमद. अलासंमदगनाडा. वधिवकनकूयाय. धरुनसमने. अलासंभाव॥ २३ ॥ पुत्रानु
 विविध॥ मा. मे. ४. निशा. सं. सतकं नू. धे॥ नीनिहव. दसम्यना. कवल्पुजिका॥ ॥ हनिज
 न. पुत्रपनिह. सा. स. स. ल. सा. स. ल. सा. वधिदय. लाकसकलसपनंमानयाय॥ २४ ॥ यथपुत्र
 किमालस्य॥ मय. ला. ल. ला. ह. क. ४. य. ४. क. पुजिका. वा. का. यथपुत्रदिनदिना॥ ॥ गानकमिधिसन. य
 डा. का. य. ह. ना. अलसिहयमरुडा. सा. स. स. न. रु. निधकं. का. य. या. क. ना. कं. सा. स. ल. सा. वा. का. नं. पु. का. नं.

वान
६

नयायु दिनपतिं भासु मनह निधकं काय या कथा लं॥ २५ ॥ गुह्यपुकी यनो यत्नः किमाता पठय
जनं॥ विक्रियकन घट्टरिगावकी नविवर्जिता॥ ॥ गुनसः कृतयाय आद्यपमन कूपयाजनः
सायाकः इइ कायमइ कसाः घट्टनः कारवायकायाः मलमडानः कूपयाजन॥ २६ ॥ नयस्याहनधं
नूपं नूपयाहनधं गुनं॥ गुह्यस्याहनधं हनं हनस्याहनधं क्रमा॥ ॥ मनूषया आहनधं
लं नूपः नूपया आहनधं कूलं गुह्यः गुह्यया आहनधं कूलं हन हनया आहनधं कूलं क्रमा॥ २७ ॥ गुह्य
गुह्यं कूलं सिमानूपः गीलं कूलं सिमानूपः सिद्धिं कूलं सिमाविद्याः रागं कूलं सिमाधनं॥ ॥ नूप

नगुह्यकनः गीलन कूलकनः विद्यान सिद्धिकनः धनन रागयाय॥ २८ ॥ अगुह्यमहं नूपं नूपकूल
महं कूलं॥ असिद्धिं रागविद्याः अरागमहं धनं॥ ॥ गुनमइ कया नूपकाहन कूलं कूलया
लमइ कया कूलहाहान कूलं याडाहं असिद्धिया विद्याहाहान कूलं याडाहं नयममडामयाः धन
हाहान कूलयाडाहं॥ २९ ॥ गुनरूपायकं नूपं गीलं रूपायकं कूलं॥ सिद्धिं रूपायकं विद्याः रागं रूपा
यकं धनं॥ ॥ नूपया आहनधः कूलं गुह्यः कूलया आहनधः कूलं गीलं विद्याया आहनधः कूलं सि
द्धिः धनया आहनधः कूलं दुरुक्त॥ ३० ॥ सकूलयाडय कन्याः पुरुविद्याः सकाडयकः व्यसनया

मानक

जयकुरु मित्तधर्मपुत्राय नमः ॥ कन्यायाऽलपकुरुलं रित्तगुलिकुलसः काययाऽलपकुरुलं वि
 यासः सकथाऽलपकुरुलं आपदासः मित्तयाऽलपकुरुलं धर्मसः ॥ ३१ ॥ नास्त्यर्चशिखनामनः ना
 मिनिम्नानसादनं ॥ ववसायमहायानां नाकियावामहादधि ॥ ॥ उचमयाकसाः समन्यवर्क
 अगित्तवमरुडा पागालं अगितामकाडा नामसदनाऽस्वयवलयसः सागवसमसदं अगिताहाडा
 मखः थगनकुलया नानकुलकाधन ॥ ३२ ॥ ॥ कनवकदयं पदनकोकवधवा ॥ अवध
 दिवसाकुर्याः दानाध्वयनकर्मसु ॥ ॥ अविदयाकसाः ॥ ककपुनंगाकः वापुनंगाकः कुरुव

गुन

लहंगकः आचलयाः पापकर्मः मयाश्चानसाः दानधर्मयायः क्रियंममालः रित्तनरुपादुरुलं ॥ ३३ ॥
 याऊनानां सहसातिः वजायानिपिपीठिका ॥ आगकुरुनेवतायाधिः पदभकंनगकुरि ॥ ॥ कऊनः
 किः वासयुऽनानं सयानिनगवुल्लिहिकं कऊनकिः वगथूलमां लिपालागं ॥ ३४ ॥ मननवर्ध
 मनविद्या मनपर्वतमानुहा ॥ मनधर्मक कामन्धः वावामन्धमनऽमने ॥ ॥ धनदयकः विद्याम
 नपर्वतगयः धर्मयायः कार्ययायः थकसकता वूनरुनइकतिनः हतासवायमरुडाः ॥ ॥ कऊकया
 यमाला ॥ ३५ ॥ गुनमुगः पयाविद्याऽपु कनधननवा ॥ अथवाविद्याविद्याऽवदुर्हिनापलसः

वानक

८

न॥ ॥विद्यानायकलं धनं यथाः कृच्छ्रं लसाः गुन्याकमसंयायः सकलां पूनययायः अहंका
वनमक्रिडा॥ धनविद्यः विद्यानविद्याहिल॥ ३३ ॥ जकाकनप्रदातां वं ४ यागुनानिमन्यते॥ स्वा
नयानिमनंगत्वा ४ वास्तुल सपिकायक॥ ॥ आखलकृष्णलकृकाः सनमं गुन्यकमानयायमाल
वमनं निर्दायात मानयमयातः अममकृष्णः शिवायाजानिस जायलपीडाः थूलिधूसंलिः वास्तु
लयाकः जायलपीडा॥ ३० ॥ पूरुकपुस्यवाधीकः नाधीकः गुन्यनिर्धो॥ नमरुकेसलमल्यः जाल
गर्लं वं मुयश ॥ पूरुकसः सिलाकः लायाविद्याः गुन्याकः सनाथ्यमरुडाः थडाहननरुकातया

गुन

मामुः जालगर्लमिसार्थं सलसज्जलकृलं॥ ३८ ॥ मिलिभोलमनालसंः यल्लिमेमिरुसंगुहं॥ अवे
वरुनशीविद्याः पवनं अकथानिचिडा ॥ सिकमिः ल्वरुक्रमिः यल्लिरुक्रयः अलसिरुयमकडाः माधु
जनमिरुयायः मामुसयकः थडागाः रुयमदः खूनखुयमदः अकयः ललुनखानिधाय॥ ३९ ॥ नहि
कनमिर्कृलंः कृलं गुलमवाक॥ गुलामुलननयाकिः प्रयादधिष्टकं यथा॥ ॥ कनमनकृष्ण
कृष्णायमदः गुलनकृष्णकृष्णायः गत्यलसांः दूदनः धानिकृलंः धलिनः धलकृलंः धलयमान
थं कृलंगुलधूलमः कृष्णकृलं॥ ४० ॥ किंकलनविमालनः गुलवानयुक्तिमानवशधनूवं लाविमुखा

ग्रानक
२

पिः निर्गुलं किं कविधमि॥ ॥ कुलकरिनामः कृयायः गुणदू मऊ केः गद्य अनसाः पूजा या यूडा॥ ला
कणन। नाजा या कायकूलेमाः गुणमदू मयागः पूजामयाक॥ थ्व थ्वः निगुली मः कृषयाऊन॥ ४१ ॥
कि कुलन विभासनः विद्याहीन सुयाननमः। मूकूलानापि विद्वांसाः दवरुयि पूजित॥ ॥ ग्व मऊ
लडानुमनूषायाकः विद्यामदरुसाः कुलऊ करिनाडा कृयायः कुलमरिनासाः विद्या मू मू मू मू दवरु
नं पूजा या यूडा॥ ४२ ॥ नान्तरि लरुवदियाः यावत्यालं नगदुमि॥ उली ध्वं वगरुपालं नो कायां किं प
याऊने॥ ॥ संसा नम मू दयादगा कुलं विद्यायानमऊ डारुलः विद्याल्वलरुमदू पात्ररु यूडाः दगायाक

५३

पथाजन ॥ ४३ ॥ गुहाऽर्चयेत्पुनश्च कः पितृवंशानि नार्थकं वा मुदवानमस्यै गिः वमुदवानरुजन
॥ ॥ गुनधाया गुमकरिनेः पूजाया यूडा गथ्य भालसाः वव्वसूदवगालनाडाः कायः वासूदवपूजाया
नैकनभालसाः गुहादुक्ताः गुनमदुक्ताः वव्वकायधायमदु ॥ ४४ ॥ गुहाकूर्चकिदूनलंः दूनयिव
भक्तोगता ॥ कटकिगन्धमाध्यायः स्वयगकृतिषत्यदा ॥ ॥ मुष्टिकमः पूनूषरुलं सनियू मूर्त्तमप
वूयमगिसां नायाकः कटकीस्थानः दूनसवानसां वासनानः कमलयिं डाडाथं डायू ॥ ४५ ॥ विद्यात्वं
नयत्वं वनहिउत्पयनाकमडास्वदमपूजितानाका विद्यासर्वगपूष्कर ॥ ॥ विद्याडान्कमाडा

निपवाक्रमः मद्रुभासु सडासु कडा पत्राक्रमः ॥ कनधालसा थडावा सन रुको वाजा पूजायार्तः ॥
 ४३ ॥ नकनापिसूयुक्त विद्यायूक्तनसाधना ॥ कूलयूक्तमिह न च दनेवय काम्यरु ॥ ॥ वि
 याडाकः सनिक्तः पूरुक्तः सनिक्तः ॥ कनधालसा अधकालसः च दमानः कऊय कामयाग अर्थ
 सयूक्तन थडा कूलय कामयायुडा ॥ ४५ ॥ विद्यायाग ऊनं कश्चिः कश्चिदस्य लाऊनं ॥ उरुयाग
 ऊनं कश्चिः कश्चिन्नायग ऊनं ॥ ॥ गुलिक्रियां विद्याया थल ॥ गुलिक्रियां दवया थल ॥ गु
 लिक्रियां निगायां थल गुलिक्रियां निगायां थल मद्रु ॥ ४६ ॥ नमन्ति हलिना वक्रानमन्ति गुप्तिना

गुन
 १०

ऊनाशा मुक्तकाष्टक मूर्खं च विद्यननेव संन्यतः ॥ ॥ सिसडासिमा कद्रुयू ॥ गुन सन थडा सनं भव
 नमस्कात्रया क कद्रुयूडाः अर्थः मूर्खडाः गंगुमिडा उर्थः हायं थ कूलधन थ कू वाध विद्यानं मऊडा
 ॥ ४२ ॥ नहिकर्मो शिवत्वा वि संस्था कालस्य याऊयतू ॥ आहात्रा मेथूनं निंदा तथा स्वाध्याय भवच
 ॥ ॥ संस्था कालसः अध्याना कर्म संस्था संस्था सथाय मऊडा ॥ कूलधालसा नय त्वन कामकि
 ज कूल भासु अरुया स थनं मऊडा ॥ ५० ॥ आहात्रा यन व्याधि गलं कू वस्थ जायत ॥ अल क्री
 कश्च मर्याया ४ सय यांदा यूवक यथा ॥ ॥ संस्था कालसः नलसा व्याधिन कयूडा कीदा यागसा क

यानक
११

पुनः कुरु नमः ॥ दनसा लक्ष्मी नखलन ॥ दानिद कुरु ॥ गामुवानसा आयुधनय कुरु ॥ अथ
नायायमनडा ॥ ३१ ॥ वदवदा कुरु ॥ उपहामपना कमठा अर्भा र्वा दप गानि ॥ मयना ह ॥ पूना
हिगठा ॥ ॥ गामुवां कुरु नमः ॥ वदवदा कुरु ॥ उपहाम कुरु ॥ वललाक कुरु ॥ क्रियं अर्भा र्वा दवि
डा कुरु ॥ अथ कुरु नाजाया पुनः हिगयाय कुरु ॥ ३२ ॥ प्राह निरग्धामहिपानं ॥ गिद्ध कर्म विवर्जितं ॥ वि
धूलवपविलागी ॥ समंदूखं समं सुख ॥ ॥ हनि कामल ॥ कुरु वचनम ॥ कुरु आपदास ॥ शागी कुरु ॥
वदसुर्जनखनाथं ॥ द्रवसुख उगिरवन ॥ अथ थिनं कुरु नाजायाय कुरु ॥ ३३ ॥ कूलगील गुलायनस

११

अथ श्री प्रयच्छनं ॥ प्रविष्ट प्रसन्ननादका ॥ नाजायाय कुरु विधीयता ॥ ॥ कूलहिनः गीलहीन ॥ गुलिक ॥
अथ कुरु धर्मसा ॥ वदुन विवर्जित ॥ कुरु नाजायाय कुरु ॥ अथ थिनं कुरु नाजायाय कुरु ॥ ४४ ॥ कुरु वयसनिनं ल
खं ॥ अथ गुरुं सदा कुरु ॥ अनाययव कुरु नं ॥ नाधिपत्यं निशा कुरु ॥ ॥ काधि कामवति ॥ लाहि ॥ अथ
नीकपति ॥ अथ खडु ॥ कुरु नाजायाय कुरु ॥ विकानमगा कुरु ॥ आयमस्वसं ॥ कुरु नाजायाय कुरु ॥
नडा ॥ ॥ अथ मलवलिहिगायी नठ सर्वजलपवि कुरु ॥ अथ विश्वववसायिव ॥ धर्मधु कुरु विधीयता ॥
॥ कुरु कार्यकूलसो ॥ हिगदु कुरु ॥ समसु ॥ वलयाय विकामडा कुरु ॥ गीलडक ॥ सुविमिस्वसं ॥ कुरु नाजायाय कुरु

यानक ॥ थचिनम्र. धर्मिकधाय ॥ ३३ ॥ आयुर्वेदकलासमष्टसर्वरुद्रविषयदर्शनम्र. म्र. गीलगुनाधनठनम्र.
 १२ वेयवीधीयक ॥ ॥ कडा. अनम्र. दिन. वेयगा. म्र. सडा. म्र. लास. याक म्र. सकर्मासिडा. नायूरवाल
 लाकडा. दुआरिन. मिलसुलाडा. यद. गुमडा. कथचिनम्र. वेयधाय ॥ ३४ ॥ पिरुपिनामहादकडा.
 मससु. म्र. मिष्टियावकडा. मुविम्र. कथिनम्र. वेय. म्र. पका. नयसस्यमं ॥ ॥ म्र. जा. वव. याक. कनामडा.
 विचकडा. म्र. म्र. सडा. वयननायडा. पावहिनमुविम्र. कासकायु म्र. थचिनम्र. बाजान. म्र. डा. नया
 य. काग्य ॥ स. नानं. कडा ॥ ३५ ॥ म्र. रुद्र. काग. हिना. र्थालघु. रु. रु. जिना. कवडा. सर्वम्र. म्र. म्र. मालाकी

नमो लेखक उच्यते ॥ ॥ चमालः ज्ञायडीः अर्थमडीः वाकर्षुवाच्यमडीः लाहातनायुडीः ज्ञाय
लः रुतासुनंदायानः रुतमः दक्षमसुनंदायामवेकनसिडी ॥ थथिनमः लेखकवाच्य ॥ ५८
॥ ॥ जिगाकालतनाह ४ वेलवानपियदर्भनं ॥ ज्ञप्रमादमदादउपकिहोव ४ सडच्यते ॥
॥ ॥ कायं याजनुसाचमडीः नेगाहूनमडीः वलदनः लोकडारुडाः प्रमादिसडडाः वि
वकूनः थथिनमः कगडालयायमायः नाजानूकटउमलयायजाला ॥ ५० ॥ सम
सुहकसामुहपडितमजिगाप्रमहावेर्यसौर्यः शुभाप्यक ४ सनाथकविधीयते

वानक

१३

॥ कर्कशः हर्कशः सामर्थः सामुसडाः दक्षकायायंरु विवक्तलः यंवळुन्दियं उत्पलपे
रुक्मः धिर्जडाकः सुयडाकः गुहडाकः ॥ थथिनकः सक्रियायडाग्य ॥ ३१ ॥ समसुह
यभामु रूवाहनपुपगडिर ॥ स्वयं विर्यगुः अपन ॥ अश्व अश्वविधीयक ॥ ॥
समसुह दक्षसलयाः सामुसडाः भलनयसडाः थडाववहालयायंसडाः धूनः धिर्ज
यायंरुडाः गुहडाक ॥ थथिनकः समसुह विर्यायडाग्य ॥ ३२ ॥ मेधाविवर्क
वप्राह्यपचिहापचक्रक ॥ धिवायः एकवादिचः नषाइनविधियक ॥ ॥ वूडि

१३

डाकः रवसडाः हानीः कमलवचनपतिः उरुवाकियरुः पचचिलसिडाः पचचक्रयाकः
वकायाकः धिर्जडाकः सत्यरुकरवलाक ॥ थथिनकः इरुकरयडाग्य ॥ ३३ ॥ प्राथिवस्य
चरुत्यस्यवदामिगुहचक्रनथयचमवडनकाजाः रुहभनसुथवच ॥ ॥ वाजायाः
काजियाः गुनः चक्रनः दानाः रूवक्रस्यनवाजाकडा धनकलडाकः रुहभविद्यायडाग्य ॥
॥ ३४ ॥ अतनुवकुलीनाः दवाक बुधनि संग्रह ॥ आदिसुधवावसानिपूनकडा निवित्री
यान ॥ ॥ सुयाकरुहिवियायः निधययानडाः कुलडाकः दयाडाकः रुहभविद्या

वानक

१४

नात॥ आदिसंमधसं गुदलसं विक्रीः मया कृत्वा धिनक्तः निश्चयनः सा कल्पयतीति तं
क्षुभियाया ॥ ५५ ॥ पलितं पशुं स ४ सर्वमर्षदायामुक्तवला ॥ कस्मात्सर्वसहानि प्रा
ह ४ न च ४ प्रभं सनं ॥ ॥ पलितपनि स्तु गुह्यममस्तनः विवक्तुं शयानः दाघनः समस्तनः म
रव्या कल्लानिः थवः मर्षदा लक्ष्मि लसां मर्षमथ गालनमास्त ॥ ल्लानि च कल्ल लसां व
यमाल ॥ ५५ ॥ प्रल्लानिया अमानमुः सक्ति बहू सुखा गुहा ४ यम ४ स्वर्गं तीव्रमभ्यः पू
कलधधनागमं ॥ ॥ राजानल्लानि पनी जाऊल यय कान स्वता गुह्यदस्य वानः हू

१४

हू ४ धा रसाः अमकिलीला यूडाः च हू रू यूडाः वक्रि वा धय रूडाः पचला कसः स्वर्गं स
डान्य दयूडाः धनदा हूडा यूडा ॥ ५६ ॥ मखंति या अमानकुः प्रदायामही पना जः
मर्थना भवकपननं भवं ॥ ॥ राजामूर्खमडा ऊल पानः स्वता दाघनः दयूडा
हू ४ धालसाः अपहू लीः ला यूडाः वक्रि रू यूडाः पचला कसः नवकडानिडा ॥ ५७ ॥
तस्मा रूसी धर्मानित्यः धर्मो कामार्थ वृद्धयश्च ॥ सुधवन्तानि या अन्नः गुह्यही (स) विवर्क्य
त ॥ ॥ ग (ध) धालसाः रू ४ वा जायनि स्य नः अर्थ धर्मः कामयाय रू लं गुनडा नक्त

१४

अः आजलप्यमालः ध्वतनमूर्वझनालनमाला ॥ ५८ ॥ अकिंचित्कुवूनहृद्य ४७० वायदिव
 ७०० तनसंवधनवाजाः सूहक ४३४ हनवपि ॥ ॥ ग्वभ्रह्मनिःगुनअकभ्रः सक्रिडा
 आजलपानहिंनसां महीनसांः सखनः २४ खनः वाजायाः लक्ष्मिबुद्धिअयूडा ॥ ५० ॥ अ
 थहमपविभ्रक्तः मायनाउनह दानि ११ नथायूवृषमथवः कूलसिलेनकर्म ६॥ ॥ गथ
 सूवर्षुहृयाडाः लाकल्लानाअः दायाडाः हिंमहीस्वयः अथः मनूषयाः कूलस्वलावस्वया
 अः यनिभ्रकायायमाला ॥ ५१ ॥ ह्रनव्यप्रकलहृद्यः वाचवावसनागभा ॥ आपलालनथ

[illegible]

वानक

नं करं चं चं सनिर्नसर्थं ॥ असंख्यमरुकिः रुद्रहृत्मानवाधिप ॥ ॥ जलसिः ल्यायः
 यडाङ्गः जलकालिङ्गः इरिः सूर्यः लोहीः धायडां मालङ्गः विक्कनः मग्नकः जलसंख्यकिः
 रुकिमड्डाङ्गः प्रजाः थथिनङ्गः बाजानगालकमाल ॥ ५४ ॥ रुद्रः स्वामिनमलङ्गः
 गन्धर्वलङ्गः ॥ कपधदविशेषहंः कस्मात्कार्यवनासनं ॥ ॥ अङ्गबाजानंः अकिन
 डाधनङ्गः अकिदविदङ्गगालकमालः ध्वजः दविदयाहावन बाजामाकार्यसः विस्य
 पमसियूडाङ्गलं ॥ ५५ ॥ वामाहार्यासूनामूर्वडाप्रिषकावाग्निवावकठनिस्त्रिहावधूव

नैऋतं जदस्य महत्सर्वं ॥ विपतिः सगवः स्य नः सामर्थ्यमद्रमिसाः मूर्खककायमवा
रस्तहमद्रपासाः द्युयाश्च सडानसाः थथिनः कालमानः सुखरूयडा ॥ १७ ॥ नकचित्क
स्य विस्मिः नकचित्कस्य विलिख ॥ कावनादवतामक १ मिगुः सवियेवसुथा ॥ ॥ सूर्या
संमिगुमघः द्युयां संमकं सखः मिगुः रूयडाः नृकः रूयडाः कावनस ॥ १८ ॥ कार्यार्थिः
जनेः लोकेः नलोकायेवसाथक ॥ वत्सः चित्रयदः द्युयाः पविल्यजनिमानव ॥ ॥ थकलो
कनकार्ययाजनुसावः सूर्याकः रुलसाः रुजलप्यमालः गथधालसाः सावानः इदनीनमदया

नानक

निकुनिसवान्वा ॥ ॥ वेगः व्याधिनकडायाः विपत्तिः इडायाः गङ्गा विग्रहयाः वजा
नः कुट्टिः गडायाः म्भसानसः थूनिस्मानसः स्वकाया कङ्कः वधूभय ॥ ८४ ॥ लावभुडि
मनूष्यानाः ह्नातुव्यंसर्वकम्भोसू ॥ लावभूवृत्तितात्ताः लावभूइहितानना ॥ ॥ मनूष्यया
१८ ॥ कृकार्येइलसाः लाडानसिद्धीइलः लाडानः मीः वृपानलः लाडानः कायः स्त्रावः वृपा
नलकायः स्त्रवतिस्त्रयारद्यालमवृपानल ॥ गस्थभालसाः लाडामाननथूकाशा ॥ तडा
॥ ८५ ॥ नदेवाविद्यतकाकाः नपाषाणननवमृत्तथा ॥ लावभूविद्यतः देवः सः स्माराः
वामरुवंधा ॥ ॥ संसावमः सिंसंदवमइः लोहमसंदवमइः वासंदवमइ ॥ सकः

गुन

१८ धन

लसनलावडाथूकागडाधन ॥ ८६ ॥ सिप्यार्तादेवताः यार्थाः ह्नानमाचार्यदेवता ॥ देव
तायापिताहर्लः वाङ्मलमजनदेवता ॥ ॥ सिप्यया देवताइलः आचार्यः आचार्यया
देवताइलः ह्नानममुयादेवताइलः थडास्वामिः ससकलोकयाः देवताइलः वाङ्मः
॥ ८७ ॥ विषयस्थयथावकिः आचार्यपश्यदेवता ॥ पृथिव्यथामानाः मिश्रपथः
यथासुग ॥ ॥ वाङ्मनइलः अग्निथः अचार्यः इलंदेवतार्थः मामइलः पृथिवी
थः मृगइलः मिश्रथः थूतिरवलेमाल ॥ ८८ ॥ गुबुः अग्निदिजातिनाः वधूनाः वः
कलमगुबुशायनिकागुबुः मुधमः सुदस्याखागतागुबु ॥ वाङ्मनयागुबुः अग्निः चतुवध

वानक

१९

लोकयागुवः आचार्यः सुयागुवः थडी स्वामिः समस्त लोकयागुवः अस्यासद्वलं
॥८८॥ डलमस्यापि वधूः निवापि गृहमागतः पूरनी डलम आचार्यः सर्वस्यासागतः
गुवः ॥ ॥ डलममज्जागियां रत्नसां निचजागिरत्नसां अतिकः अत्यागतः अस
डलसां पूजायायमालः समस्त लोकयागुवः अतिकः अत्यागतः गुवः ॥ ८९ ॥ देवतापू
जयत्तुः ह्यादाननः पूजयत्तु ॥ गुडपूजापकावनः विप्राक्षमपि वन्दनं ॥
देवतापूजायायः रुक्मिणवन ॥ अशुडी मल्लोकः पूजायायः दामनः गुडपूजायायः

१९

उपदेमनः वाक्मनपूजायाय नमस्कावनरुत्त ॥ ९१ ॥ धर्मस्य मूलं वाजानोः सपमूलं
ववाक्मल ॥ वाक्मलपूजायाय नमः धर्मसनातन ॥ ॥ धर्मयाः मूलः वाजाः नययामू
लः वाक्मनः अविः लोकयामूलः गुडवाक्मनः गनवानः रुक्मिणपूजायायः अनधर्मरुत्त ॥
॥ ९२ ॥ आचार्यरुत्त धर्मः आचार्यरुत्त धर्मः आचार्यरुत्त धर्मः आचार्यरुत्त धर्मः
वज्रन ॥ ॥ धर्मयारुत्त दयकिडो आचार्यः धनयारुत्त दयकिडो आचार्यः पुन्ययारुत्त
वज्रनः दयकिडो आचार्यः ॥ ॥ ९३ ॥ हाक्मलानमकिधः वनिमकि

मानक

२२

पवस्त्रियथाविरुवा दानसकिं न वस्यत प्रनंरुलं ॥ ॥ लोऊनसनवागुयावलः सीया
वलः वनिसः मयवयाः सीलायलपूअं थइडाः दानया मकिः धनसुधदानं मरुक्रया कः इम
इइलं ॥ २४ ॥ वालवेवननेः धर्मः अनिलखवुजिवीनं ॥ रुलानां मपि पकानां मध्व
वननं धुवं ॥ ॥ धर्मसालाजिडाः अनिलयलालपः वालखानिस्यः धर्मयायमालः सः
दां वनम इयायकालसाः धर्मबीलइलः दसयुलथ्यः अर्थसियमाल ॥ २५ ॥
॥ सुदंरुधरता धर्मका धनवहननयेषा ॥ अहं हगहनहलः प्रमादनहनं अहं ॥

२०

॥ ॥ अहं कालिन धर्मरुनः काधिनरुलसाः काधधनपरुनः इहमरुवनः रु
नरुनः प्रमाधिरुयानगमरुनं ॥ २६ ॥ अदियधरताहमाः हताः रुकावसारिवताः
॥ उपाजिवाहताकन्याः स्वार्थपार्थहताक्रिया ॥ ॥ मिमहं उगुः हामरुहवइलं ॥
रुमदयकनया अनरुहवइलः वगिदानमकासं विद्यानः कन्या रुहवइलः धडीतः
धमनः पारवयानाः नयागुजन्नरुहवइलं ॥ २७ ॥ दाविडव्याधिइहवानिठवधनं वसः
नामिवाअदरुलमनानिः कत्मादानं विसिधता ॥ ॥ पूर्वजन्यमः दस्यनः दावति

वनक

२१

यानावाकलनः दानिदशयूः व्याधिनकयूः नाना इष्टखरयूः विपतिरयूः ॥ धननः दान
 यायपुन्ययायमाल ॥ २८ ॥ पूवकाः वंधानपूष्टदिसुं दायी वजंरुषू ॥ तादिमसमः
 नूष्ययूः ववधर्मवदिकता ॥ ॥ श्वक्रपूवस्यनधर्मसयायूः ॥ श्वधर्मीरयूः ॥ ॥
 क्रमनूष्यः उभयाः कलिथ्यः ऊक्तमथः ॥ श्यालिरमथ्यः ऊक्तमथ्यः ऊक्तमथ्यः ॥ ॥
 मऊइऊ ससं सऊरऊसाधूसमागसा ॥ कूवूपूष्यसहावाकः ॥ समनित्यं मनीत्यं ॥ ॥
 हलाकपनीः ॥ अथिवः ॥ धर्मसंभवस्तोपः ॥ इऊनऊ संभजनकालताः ॥ साधूः ॥ संसई

२१

कूपूनकलमावकिडाः कूमवीनवाजामावकिडाः ॥ वीवनः वाकमावकिडाः ॥ ॥ सीमां
 दारवसदृशानिगु ॥ अथिनिमादिपकगृहावावसतायुकिमवः ॥ अथिनिनांसद
 मिडनयादापकलंदालचि ॥ १०० ॥ ॥ गुनखता ॥ अऊनइः ॥ अऊधालसाः ॥ कूरुसुनि
 दानयायः पूरुदयकः ॥ पूरुखनिदानयायः ॥ पूरुखडाः ॥ संप्रगनम ॥ ॥
 कांवयः ॥ किनय ॥ अथिः ॥ किनरुऊ ॥ किवायसा ॥ प्रमदाकिन्नकूर्धगिकी ॥ अऊल्यं निमय
 पा ॥ ॥ यष्टिकपनिमनः ॥ अऊमखनाः ॥ अऊवनः ॥ अऊमनयाः ॥ अऊजनधकूरुकासः ॥ सः

वानक

३२

यानाः मरुतामवनचूमकानादयः "यूगप्रजाजनैः शर्याः यूगः पिशुप्रजाज
 नं" हिमप्रजाजनैः मिश्रः सर्वसात्मप्रयाजनं "यूगदयकयाकावनः नः सिः
 पिशुदानयाकावनः नः पूगथः हनिषीयप्रितियाकावनः मिश्रथः समस्तः थडा
 थडाप्रजाजन "समूदाववधायिप्रोकावावनगृहानवदाववधायः
 शिविगावधायः "समूदनडलाडावानः एधिविप्राकावनडडाः गृहः
 वाजावडलावानः दमसुजनरूकयावलिकुडडा "नगृहानवासानिनप्राका

विजनसह ॥ मसुवाकावनगार्धनृपरयंवलजनं ॥ ॥ शुपागुक्तः ल्यागिरूयूडा
 ॥ शुनसः वसूरूयूडा ॥ राजनसः उका लप्यसः पवीजनमूनकसशमसुसविरुतयः स
 ग्रामसविवरूयः थकाकाः वाजायावजनं ॥ ५ ॥ उलमपनिपारनशसर्वरदनयाः
 ऊथे ॥ वृक्षमर्थप्रदानेनसमंतुल्यपवाक्रमे ॥ ॥ कडाधनसखपूवधकयावनस
 स्कावः शुनक्रयाकडाडलप्यः रुदनलोहियातः दामनडाडलप्यः रुलक्रडाडलप्य
 पवाक्रमे ॥ थवनरुडलप्यमाल ॥ ७ ॥ अस्मिद्धिप्रबंदयागृष्टिआद्धिप्रवस्यवा ॥

वनक

२३

गृहकूर्मः गगनलिपवता वववजयत ॥ ॥ थडागुदाखमवयातवियमकडाः सेवः
यादापंगुपुयायमालः गथकावल्याथडाके इहाडाथः दवययायमाल ॥ ॥ मनसावि
कयलायः ववसानप्रकासयत ॥ मनुवकुलः वेप्यासाः कायसिद्धिवजायता ॥ ॥ मन
नः इहालकाकायैरुलसाः मनेरुं खिलकायायमालः थकेनकायसिद्धिरुयडा ॥ ॥ उप
कावगुहिननः मकुहागकुमुदवका ॥ पादलः कववसानः कवकनेवकवका ॥ ॥
जागधथयाकसाः मकुनयानमोहितः गथधालसाः कथनकडागुपिकायथः हानिपु

२३

थविद्याविद्यामधुविद्यामरुडाः थधनः धनमरुडा ॥ ॥ इवमनिवमिजानिनीलहानि
वः वाधवाः किंप्रयाजजनवाक्यः मथिमानिः सुलानिव ॥ ॥ इवसवाकमिगुः सुह
मइः इवसुप्रजाजनः विलसदुलमइः निरुल ॥ ॥ अठविइमपुष्पामिइवसु
निः वाधवाकानेवाधवाक्यावयः कावतायमिस्थिति ॥ ॥ वनसवानः सिसारुल
स्वानः इवसवानवधुजनः अंवलसवास्याः प्रमिमाः मूर्तिथं ॥ ॥ प्रह्लावचन
हिनस्यकर्महिनथयानव ॥ निवथावतवाकस्यरुस्यन्यादुतथा ॥ ॥ प्रह्लामइव

वानक

३४

वनः अस्य अथा निर्वृद्धिः गन्धर्वस्य सद्यः वृत्ताः ॥ "आगयूः अमिथः
द्वंद्वं पश्चात् कनं हं तथाः चत्वारि निम्नं लाप्या मिप्रं नमं मध्यदं वनं ॥ "वातसः रुद्रः अ
मिलोकाधः सुपुत्रः कवालः सुथयाः सुपात्राः स्य अथ कः पतानि सुल ॥
निष्कलाहः सवानि सुलावति बाहुवाः दाषसंयुक्तः भीमस्य प्रतिविप्रस्य निम्नलाः
॥ "रूपत्रयाकः स्य अमः आगि धीया कवतिः दाषिवाक्कनयाकः वेदः धर्म निम्नलाः
वलथं कलजाप्राह विद्यामपि कन्याकाः रूपवति न नीचस्य वाक्क न दृशकूल ॥

३४

अग्निदीवावदः श्वेवः अमुपानिधनापह ॥ ३४ ॥ दवावाप्रसाविचः षडं न जाततायिना ॥
मिथ्या कृष्णः यसनकाः वागदयः कृष्णः अमुः अमुजानाः पालयाना रुद्राः मवयाः
धनरुद्रकाः विद्राः रुमिहर्नयाकः परमिषुद्राः श्वकेषुतावरुनप रुद्राः
श्वेषुः पुष्पयथा ॥ १४ ॥ आतनायानमाया किष्टवापि वेदान्तरुवत् ॥ जिघांस
रुजिघांसि यथा ॥ नर्तनवक्त्रा हलवत् ॥ श्वरुषुताः वेदवत् ॥ रुद्राः सुलसाः
वेदः यन्त्रिकः वाक्कन रुलसाः श्वेषु सो नानः हथ्यापापम ॥ १५ ॥ वासुपालयन

बानक

२५

निर्यंष्टसुखधर्मपवायन॥ निर्यंष्टः पवसेन्या निष्टपतिधर्मधपातयन॥ ॥ वा
जानः वाङ्मः निर्यंष्टयायइलंः सुखधर्मः नीतिकयाडाः थथानरुः भवबोजायाः सैन्य
जयलप्यरुयिडाः धर्मनपालययायः स्वक्रवाजाः नाकालं वान॥ १७ ॥ पूषां पूषाविदी
निर्यानुष्टमूलइदं नकावयक॥ मालाकालः वांगमनिः ऊथजानां किरावना॥ ॥ ज
क्रवाजानेः अक्रसइलः मालिनीयाअक्रमर्थः स्वनः क्षेक २ ध्वयगहनापे लोकस्वायस
गडाः वाजायां धूमिबजन॥ १८ ॥ अलिनीमिगमूदांभीनाः मधुसुविवागुबूठयनवू

२५

मनूषया कलइलंः अद्यामिमानः सुलयाजवाइलंः धाशया दाः मिथ्याइलाइलंः मेथुनः
सयायः सुलयाइलाइलंः मेथुनयादानं "कदाविलीयनाधिनां कदावासनीवास
यः इत्युद्योर्थसंयुक्तः सर्वेष्टादविदना" "मनूषया कलइलंः अधिकारवनेवा न्यः
थशअधिकारवनेः आशमः सथुलंः कलकसमसायासिनंः अधिकारकद्रुपाः धनाधः लि
पातसः दविद "अथिनायाधिनामूर्धः पुवासिः पवस्यवकः आविनापि मिरुयः
वः पंदेनइ ४ खराजिन "हिक्काकानानवरुमेषु वागनयिदलयुः मूर्धेकपगृ

वानक

३०

हंसवसलपुष्पः पद्मासकस्यं वानकः श्वरं काशसयाः जिवरुलः सन्त निजीवधाय " "
 प्रायदनिखमायानि कुक्यातिः दिनदिनः सनरुवधुनायाति ददिभवासनानव "
 " गवममनुष्यः प्रहृविथानसः नित्यनित्यडानिडोः नित्यः शापिडाः डामसनुष्यः
 ॐ नमोमानरुलसां दविडरुयू " पचान्नपववसुवः सवयनं पवमियः पवस्यनुः
 गृहेवासः गवस्य प्रियं हवत " भवयाञ्जननयाडावान्यः हनं भवयावसुनेति
 जाडाः हनं भवयाः राजनयायः पालनयाचः हनं भवयाः सिंसं जयायः हनं भवयागृहस

३१

ॐ सत्संपर्कदापनञ्जनायातिसाधवः मार्गैस्त्रिमिलदापनसमापि वीस्यन
 ॐ साधुडासंगदापनः साधुमंसूर्यः डलरुयूः जंधकालयादापनः सूववमार्ग
 सूववमरुयूडा " डलमेसहसंगधनयातिसमचरि " सूर्धलावनिधायैमयः
 छिनः कूसमैः सह " डलमसंगयादनः जधमंजातिः डलमरुलः स्वानडाका
 पचानानः घासक्रोपसिलसलान " किकविषयतिः संपर्कः स्वरावाइचविक्र
 मः पश्चात्तुलमधसकषाडानाहनागक " नापचानानरुलः चयः गवगुलि

वानक

३३

थडोस्वरावः डगुलिस्नानं हं वमरूः डोकाथं अंयापू संमर्गेन चीनानं अयापूः
काका इयाडोवान थफन कूयू डोइल" "सर्वचावसूव धन धनिवप्रतिहीतः
मधूडि वममा इहीनिवकिं मधूवायन" "सारवलः सालवियाडोः कष्टिः इइलल
वियाडोः निपमापियः थतया नाने निस्वहलः इवाकयुः थनेनः स्वरवकाल रुमडिः
डा" "पूस्सकैष्वयावियापन हसपूडा धनकाई कालवसंप्राप्तनमाविद्यानगः
धन" "पूस्सकैष्वयावियाः पनहससल्यकधनः काईः तयाववलसः सलोका

३३

हानीअनसूकनसजागलयुकन्याविवृपीइलसनंः विवाहावयायडाग्यः स्ववृपिइलसनं
निचजातिमताडोः थडोसमानरु विवाहावजाग्य" "विषादघसुतंगुईमसम्भवादपि
कांचनंः निवादपूरुमाविद्यामीबलं इक्कलादपि" "विषसदानसनंः अमृतरुल
नाडाथंकायडाग्यः अपविगथममवाननास्यः सर्वकथयऊहः निचजातियाकइल
सनंः डुरुमविद्यासनडाग्यः अकुलिइलसनंः सिबइलनाडाकायडाग्य" "क
स्यदाखंः इलनासिः चाधिनाकालपिदीनः केनः नवसनंः प्रापं श्रियकस्य निवंकवा

बानक

३३

“शुभांकुलसदारवमद्रुवाधिनपीदामयाकःसुदडाःसूतानद्रुःखमसिडास्यःसं
पतिमूयाःथिवरुडाःधमाथंरुल” “दारवाष्यसिगुह्यसिनिगुह्यसिपिडाः
यन” शुभकमालसाःपप्रस्यनावरुवनिःककस” “दारवरुलसूनःगुनरुलस
नःसकलसयाकंदडाःडागाथंधालसाःकामलापल्यस्यानयाचूसःकथद्रुःकाचू
धथं” “जसृगसिःभीलवकिःजसृनःकिचलाजन” “जसृगुधमिराजजसृन
वात्रराडिवन” “सिसीवकालसःजसृगरुलःजगिःकबराजनयायःजसृगरुनद्रु

३३

बानजककाःनवंधनेवंधावाःस्वभीवाधःकूलसिय” “क्यावासयाप्राकाव
यावकायाठकयडिडाःतिवीजनरुक्तायाःचूनवकायानानःवकासडडा” “न
दिपानयनकूलनाविपानयनकूल” नाचिनोवःनदिनांवःस्वकंदलालितागकि”
नदिनःधितिःवालिनारुलःतिवीनःकूलनामयातःनदियाकूलसननानीयाड
लसनःगतिथडायथ” “वनापार्थसिगुह्यकृतयपार्थःसिगुह्यनृपःपार्थस्थ
पूषयादिदयूपतिनसंसय” “गुविनथडाधसवानसिमोहिनीडा” वाजाः

दानक

३६

नथडाथसःसवानक्रसान्याययूःसुनरुलसांःथडापासभवनक्रसंसुयमुसालकं
पासयायूः "नेययथनिकाखयःकामास्मनेवयस्यति" नयस्यनिसर्देमरुः
आगयाहानयथति "वापूविकाननमखन" अतिनकामनखन" अरुकाः
लिङ्गनमखनःसापनकाडाङ्गनमखन" "जिह्वमन्त्रप्रभस्यनः" साङ्गवगुरुपो
वना" वनप्रत्यगःशुभःवथवगुरुमागत" "जिह्वुडानकजंजःनयागुहिठः
सुइलसनंजोरुनवधयनःहिठःभूवइलसांःसगमनजयलपाडावान्यतिन

३७

वनसइःखइलसानंःअथननाडाहिठ" "वञ्जिलङ्गनहीनवःकुलदिनःसुवः
स्वति" अयाठःवमगानिबीगिबीवसुतिवासवंः" "वङ्गनमइङ्गयाकं वङ्गनव
अङ्गलदिनयाकःसुवस्वतिःकूपाकसःसुङ्गनः००चुनःपर्वतसडागकथंधिवः
मइ" "यसासाङ्गविदूयाङ्गिकस्यबीकवहप्रियेहुरुकुचवादिबसाङ्गवानज
लाःअलाअला" "वङ्गयाःसुविदूयःमिरवास्वरासलाङ्गःकवाविःल्यायडाः
डगाडतिल्यायडाःथाथिनङ्गःसुःइङ्गःअथमइलसांःअथथाङ्गः" "अस्यः

रुक्मिणीसूत्रपावरुलोवमनगच्छतिनीलमधुर्वराविवसाश्रियानश्रियाःप्रिया" "
 लभञ्ज्यासिसूत्रपिःस्वामिःरुक्मिःस्वामिस्यउभयाकञ्जःस्वामिउभयसंमर्गइडाकःक्रि
 थःसधुववनःकाष्टिसमानववनकःथञ्ज्याकःवञ्जिइधाय" "यस्यरा
 आगृहनिर्णयःसुनिवपकिडोनि" रुक्मसिदनिमानियप्रीधीवहिमागम"
 ग्वञ्जमनूष्यपूववयागृहसःसिद्धलंथडापूववयागःचिवानडनाथंवननकाः

कःक्रिदववनःमान्यरावमडःविवञ्जनःथथिनकःसिद्धनःल्लकञ्ज्याःग्वञ्जपूवव
 इल्लसनंःकाष्टिदव्यदरुमनःसहमडःवञ्जिद्विधिमडडाःथञ्ज्याःसानेवःवसुनः
 कालइल्लसानःउञ्ज्याःसविवसःसिसिलकालथंठनिडा" "यस्यकार्योगृह
 निर्णयःसामेडाहिनकावीनि" वंश्चरुस्यगृहानिभुक्पञ्जयथासमि" "ग्वञ्जपूव
 वयाइल्लसाःअसःसिद्धनःमानावहिमानाथंःहिनयायुःविवालयमयुःउञ्ज्याः
 पूववयासविवःभुक्पञ्जयाचन्द्रमार्थःकाकुयालकयुःनडाउंनकयूडा"

क
 पूरावसाहत्यालाशोः स्वच्छं यगमिनी विरक्तं घृषिसं दुष्टः स्वर्गस्य मदीनं लं गृहः
 याः पूरः स्याः सिधुडावस्य सडालः दकधनं सनुष्टुडोः ध्याः स्वर्गोदवनसवानाथं
 शुषलागलायः यपूनासपिचुवः सापिनायमुषाधकः नंमिचुयगुविष्मः
 सः भ्राज्जुनिवृति गवक्रयवृयाः ववृयाः वस्यसडानः डक्रथूकापूनुधायः गवः
 क्रनपाससपविवास्तयाडक्रथूकाः ववृगुगुथानसविष्मसडालः डक्रथूकाः मिनुध
 य गृहस्वामिडामंमर्गनडानिडः त्वामिरुकिरुयूः डक्रथूकासिधायः

४९

४९

डसिंजिवतिः जिवतिः विप्रमिनुचं वांधवाः सरुलंजिवीतनस्यः आसार्थकानजिः
 वति गृहस्वानं वावः वक्रनः मिनुववः स्वादेवानक्रः थक्रस्वानायासाय
 लः थडानिमिरुक्रया समरुलोकमंस्वाक सजिवतिगुहयस्यः यः
 सः धर्मः सजिवतिः गुनः धर्मविहीनस्य निमूलरुस्यजिवीनं गृहसने
 सगुनधर्मनमंरुक्रः थक्रसंजिवधायः गुनधर्महीनक्रयाः जिवनिरुलध
 य वावासवसतिः डस्यलार्थवृषवतिसति लक्रियागवतिरुस्यः

सकलं कस्य जिवितं... "शुक्रया वचनसः भवस्व विधानः पूरुषकृतसोः सिद्धलं
 सांः अतिशयिष्यताः नहि दयाथः अतिशयतागीः थयाः स्वनाडाया नाया सा
 ललललल... "धर्मोर्थकामः सा ज्ञानाय सेकापि न विप्रतः अज्ञानवज्रवः
 सापि निवर्तकस्य जिवितं... "शुक्रया धर्मो जयः कामः सा ज्ञानः शुक्राकृतलस
 नमदतः थक्रः मानायाः निमल... "वर्मसखविहीनस्य दिनयातिवदिकिः
 यांः सुलाहकालवसुधस्य यं देवप्रजियेक... "धर्मसखदमद्रुयादिनय

अदिवन्ममदासिकंगृहं नवसर्वजितं पुनित्वलकं वचनवः कपवाविहीः... "सूव
 धूलारुमद्रुः दासिजतमद्रुगुः रुरुः धलमद्रुगुः सिक्वावदडागुः नवकुरु
 लक्षय... "स्थवंजं धायदावाभा वक्रुषा भवगमिनघनकभायदासिगाकः दनि
 इखरागिनः... १००... श्रीवामचन्द्रयाडाः शुक्रविरुः नडाधनवक्रुषायाकृतलकोस्यः
 वामचन्द्रयाः पुलितडायदरुयाडाः लुकासनयाः कायासदडाडाः सितायाः कसखाः
 कुः कभगाहकलः थवनः थयनीः अतिनरुः खनरागयातं... "शुक्रिप्रीवान

निंदिकावहयाडाः थमरुलंनः कर्मयावमुथं थमंनं जिर्णं रुयडानासयुडाः
 सगवपिगुनाविद्यादोषावाद्यागुवावपिः युक्तयुक्तिवराग्र्येनवाचगुवृग्मेववाः
 "भक्त्यारुलसर्नः गुनयारवद्वयडाग्यः गुधयारुलसर्नदाखयारवद्वयडा
 ग्यः युक्तिः अरुक्तिरवकायडाहः मित्रयाः रुलसर्नः दाषः खद्वयडाग्यः " अर्क
 रुयंनकरुवपुष्टः कष्टगर्नेवपि " कर्तव्यं प्रा. लोकष्टगर्नेवपि " "कष्टगोप्रा
 नथंनसाज्जधर्मचरायामरुः कष्टगोप्रा नथनसंनं कर्मचरागालकंसरु "

कंसवसंगुहः द्विधसककंससाकः " कालंयवतिहगानिः कालंसंरुयतप्रजाः
 कालः सृष्टिषुजागर्किः कालाहिउवतिक्रमः " कालनः प्रा. नि. पाषडा. निडाः
 कालनः पुजासंहावद्वयः कालसंदनः कालसंकागलपंवाच्यः " थथं कालगुलि
 प्रवर्कमजिडा " कालीसमीरुतः विजुः कलः कालात्युवरुतः कालप्रवर्क
 सिष्टिः पुनः कालाहिमरुवतः " कालयार्कपुसापियः कालकालः दानं सुष्टिया
 यः कालकालनमीवकलं " कालाहिमिवापथः चन्द्राकानिचूमाचून

४६

सर्वसंहरणः कारुण्यमात्मामहकलं "आकासदिः अपिथिवीलंखः चन्द्रः
 गुर्यः सिरुसः धनं समसंः कालनः मोचकलंः धनंः कालनडाधन" "किं
 विषयिः वकावाः आतायगुनवृधनं नय्यकुपननगुमसंबजफकिं कविष्यमि"
 रुपायः इनायकयागनं मद्रुः देवमदलः पाविलीवाकः कुपनकगुमसुआमर
 मूमालः धुवियाः चिपायाः आसकः दयसमाल" "कदरिवमः मध्यमवद्रि
 मलुपवाकर्म" जविधकजनः खनंः गुनवानकिः कविष्यमि" "कवीचसन

४७

खनमपकमत्याकडनः मरुः नयानः मखकथां "नाविकचसमाकलाहधनकयिस
 कुनाः जूनपिवदवाकालावदिबवमनीवमाः "नाविकलथंमईनः इईनवयलः
 सिल्यः यिनजकधराः वानेलाकः इनः छकः "चन्द्रनमिगलं नुचनउचन्द्रमा
 वदुः चन्द्रनयामधः साधुसंपकभीनवं "धीरवधुः सिरुवः चन्द्रधीषधुनंः सिरुल
 वदुमाः चन्द्रडाः धीम्वधुडाः विगुलिर्सः सावुजनडाः नायल्लयः मरुसिरुलः "ज
 धर्माः धर्माः मिचकिः प्रीकिमीचकिः मध्यमाः उरुमाः मानमिचकिः मानादिमहकां

धनं "अधर्मनः धनययुः सधमजनः नः प्रितीः०० आयायुः सानययायुः०० तडा धन
 शक्याः धनः " सचिक्कावनः मिच्छतिः धनमिच्छतिः पाथिवे " निदाकवेहमिच्छति
 सांक्तिमिच्छतिः साधव " रुजिनीनः रद्यालययुः पालसुडनि " बाजानः धनययुः नी
 वक्रत्वाययुः साधुजनमनः धर्मययुः सानिद्रयु " ०० तं जनशक्यनः धनययु
 चूपवांछयायुः संज्ञानसदकस्यनः संज्ञानः वाच्ययायु " हानिजननः कुलसूधावयायु
 तपसिः पानिस्पनः स्वर्गः०० आयायुः " अतिशयनयंदुयः अतिलोहनः उत्सुखं पव

पिदवगाविलिनेवसाधुविशय " अतिः०० खनः धनः लायज्जितिलाहनः सुखला
 युः सावयाकेपिदायायुः धर्मः साधुजनयाकेसुइ " नसकनाबरुतः पद्धाः अकार्य
 नेवकाचयनः स्वल्पः कोर्कनः कृष्णनिस्स नेवभवयत " हानिजननः मरुया
 गुणिमः अलेरुमयाकः अकार्यः मयाकः विकीधनेः कार्ययायुः अजोहः निसुलगुवि
 सः सवलपमयग " अथेहमेव नसानिकः सुकिक्कनः गडगडः साव सर्वे कवः
 नननः वनवन " पववरुपतिः सानिकमइः किशीअपतिः राजमाविमइः साधु

ननक

६७

सुकतिनंमइः वनांगवः गुपतिकर्नः श्रीखन्दसिमाः मइ" "पनकार्कः वृयकात्मास्वका
र्कः डिप्रसाधयन" सूदलकार्कः अग्निः विह्रीवाजकार्कः वृविकसं" "स्यवयाकार्कः मइ
गुतियाकम्पः थडाकार्कः ननानं साधययाकम्पः भिरुयाकार्कः सः निधययाकम्पः बाडा
याकम्पः संवलका" "जललवपेनिवानां यत्तु नः तदिधय" "अवलतवलपिः साधुनां
मिवालववकिरुति" "निवज्जकियाः कार्कः लखनलुनाथः मुनिः सियमइः मोधि
नयानाः कार्कः वलः लपमइः लाहनसत्तायथ" "महतामापदः सिंकिः मह

महताः भवसंपदं" "तवयः मनुष्यधूरायदा नवसंपद" "तडाधनया
आपेदाः इंसंपदः इविकीधनयाः थथानितार" "ममुः मुष्यतिः जर्कनव
रुस्यधः वन्देमा" "विषुः सवनमावैमहताकवसंपद" "मदडाजर्क
पागनसंरुष्टः वन्दः सुरुष्टवसुरस्यपनं" "विषुः संमुक्तयायः लावनान
तडाधनः पूवखः संरुष्टयायः हाजालपान" "लवकपाथकं धवः
रावानः सामुवेककोः सवैवसनीनामूर्ध्वजिजावकपन्दिता" "वकि

वानक

४८

५५
कः यद्यपुः सामसडाकः पनिः ॥ सुसमः दक्षं वासनः मूर्खे वाकर्म यावद
क्रियकपंचिस्तुल ॥ ॥ वीहिलामधः वानिस्तुवाकः सुवाकपावनं विवाच
त्वाभीकृष्टमिः कागवाः छः खिवाहकावाहनवानिः जालसुवविः जावः वाजस्य
द्याः तपोवन ॥ धनधिवहानिपनिस्तनः यकातनयनिमनश्चक्रायायु ॥
॥ वेऊर्धनाधिः वानिस्तुः विद्योधिबवहृष्टः ॥ सुकालसयथा र्थमानाधि
नृपगिउऊर ॥ ॥ धनाधिनवनऊः व्यापलयायुः विद्याधिनः जनगसामः

४८

४ नीआयगाधिनः विगुकालः समयायुः मानाधिनः वाजस्ययु ॥ ॥ सुवपप्रदवा
कावः वावावननः सितलः ददयः कलिं संयुक्तः विवधः धूरुवनन ॥ ॥ सु
सुः कष्टिथाः जलस्वानर्थः वासलः नायुः वापुगुवननः श्रीउवं लुथ्यः सितवन
हिदयसुः कलिं संयुक्तः इहवनन ॥ ॥ धस्वताः इहयाः वनन ॥ ॥ इऊनः प्रिय
वादिः वनेवविभक्तकावकमधुप्रवतिः जिह्वा इह ददिहावाहनविमं ॥ ॥
इऊनः शयुः यकावननकुलकः विस्वासमयायुः कलिं भवानहास्यं आयुः अर्थं उवका

वानक

४८

युताः नृगलसः कालसूर्ययाः यस्य थं वृखदडाः ॥ "खलसर्वपसाकाविः पव
दिह्यानिः यस्य किः ज्ञाना नानिम्बसमानिः पसातिः पिपनस्थितिः ॥ इऊनः न
स्यव्यादिः ५०० काः प्रमानः रुधा द्याकः ॥ अरुलसाः व्याख्याययदरुलमानं
खरवः मखनिडा ॥ "दर्भनियाः अथमसाः धनजनः अनिर्गुणः इव स्यापि
वः इत्युक्तकिमुकाः ॥ वंयुषिता ॥ "गगनः सूवेदकादर्भनयायः धनीप
तिः दक्षः कापालवानसाः ॥ अथः लाहाशिवः ॥ अर्थः ॥ "सूवापिपलिहन्

४८

नस्यानाप्यङ्ककदावनः कालइऊनमायातिरुधमं वद्विबीजवत् ॥ "विः
किधनसकृधकाः आषालपाडाः हलायायमडिडाः कावोरुवसदागविद्युः गुब्यलमं
कावशदेतनाडाः वारुः असमिपुवानथं नववनवास्यडानिडा ॥ "षेष्टीककवः
कदाखाजसितीः सधुवेमवः सनेका नवषाशयः कुकुस्याननविद्यरु ॥ "धूया
क५० मीखाः योकेवता ५०० मियुमिषायाकः सद्धिता १०० कानयाकः रतुलः धूमि
याकः अंकमड ॥ "सूवनकः इडा वानः मेरुखदपनिखडकः विस्वामिसमय

तानक

५१

काञ्चिनासमयगच्छती ॥ "अनसुवाद्यकपतिः इवायविमृशः मित्रलाडास्त्रह
मालगमालः चनधलसाः विस्वामयारुढाडाकाञ्चनासयूडा ॥ "सइनेवमुः
इदकिः मुः महानीदवूनानमथमुइनाकिविहः तस्मात्कीकृत्वामुः ॥ "नाः
यूडानयप्रमुमावाकिः नायूनकृत्वामावकिडाः नायूनः साधलप्यमडिडाः विकीधन
मः धननः नायूः कृत्वायधयश्ल ॥ "वनाप्रहलिगेविकिदहंमूलानिव
कृतिः समूलजमनयनिपापाधामुइसितव ॥ "गुसहस्यहयामिनः नसा

५१

डाः नवलनडातयः यूयूः हाइकलननडाः लंखडालदडाः हानापः मावकयूडाः नायूडान
सिक्कन ॥ "सुलीलमावविवर्धः कन्यावहृताषिनी ॥ "उपलनीवकृतासिइवनप
विवकृयक ॥ "सपुलाकः थमिसारववाः फंन्यागभयः यडाः वः थकयाननमालन
माल ॥ "वहस्यरुदयमुन्यपवदोषानूकिहिनकवहप्रकिमिः चैवइवनः पवि
वकृयक ॥ "गुपेकरवपिकृयूः खपकासमायूः मवयाकृत्वावकृयूः मवयाकृदाष
कयूः ल्वाययूः थकयाककः थकयाकः मालगमाल ॥ "इज्जतं वः सदा मित्र ॥ "

सातक

५२

अथयानंगजाभकीलभवेदः प्रसूति कारुथयानः पुत्रावामिः इवतं पचिद ऊच्यत
मलगयः उानकाययुक्तः लिखनयंकयडाकसलः मर्यादाइडाककिमीः मे
चादुडाकः सोः मिषधामडुः मिताः थैरुजः नापालनंः कालेकमाल " इऊनेवः
सदा मिषः पवस्तो मिबनाजियः रंम जिधुः वसुः जिधुवाइवकंः पचिद ऊच्यत
इऊन वृहीमिधुः पवपुत्रपयाकवस्यकः मिभः जिधिअताः पूलांगमरः थैरुय
नेमं कालेकमाल " इऊनेवसदा मिषः पवस्तो मिबनाजियः दिभः सद

५२

मिदस्य पिनविभः सतः कदाचिदः कपिसामिषः सर्वगुरुः प्रकारमयक
देनिडा विस्वासययमरुडाः मिषडमिडाः मिषकमवोचडाः कृपा २ याविभः स
प्रकासयायु " नविभः संदविभः सविभः सनेवः विभः सतः विस्वासारुः
यमनुन्नमरे नेवनिहकति " ऊविस्वासरुयाकः विभः सः मरुडाः लय
विषुः शानसंदहयायु " नदिनां च नविनाकः पुगिनाभययाहिप्रोवे
स्वासानेवः कुरुयः सुषुः बाडकुलपुव " नदिडाः लूमिनाहाकक्रः डकुः

नानक

५३

इहः समुद्रः नीलाः वाकाः ॥ इह विस्वासाय मरुता ॥ नदिनि
वृथ वृद्धावक न्यानिवाश्रया ॥ सामक वाद ता वाका नरु व नीविवायुष ॥
सचाठ सिमा आधा व मद्रुमिमा संकलिमुद्रा डाथ मत्वा यमद ॥ ॥ याद
कृत सात्वतं प्रितिः किं नरुद्र ने काल यका ॥ धर्मार्थ पथागं वप वाद्र दा व दर्शनः
युक्तिं नीलुय के यडा मरुतः ॥ न्यायः ॥ धन का हा व यायः ॥ यव पूर
खयोः निवायात विरुक्तयः ॥ दुःख दुःखयः ॥ स्वता इयाय मरुता ॥ न्यागद

५३

इह विस्वाभं न कुरु लव विरुद्रं ॥ अत्ता नापि कथा द्वातः ॥ सिद्ध वे वं न का व
यक ॥ इह विस्वासाय मरुताः ॥ न्याक धा आ या नाः ॥ न्याय मरुताः
थो धर्मः मय कालि इयं मरुता ॥ कलयाः मनुः ॥ वा जानं विद्यु व वृष वि
पतिः प्रवृत्तिः ॥ इह न म व नि सदा वृध ॥ ॥ ज्ञानाय नः ॥ कु नि ती या ना डाः ॥ वं व
पुत्राः सुविनिः ॥ लडा किं नीः ॥ मि सा र डा मः ॥ वा क नः ॥ वरुः ॥ रुद्र मः ॥ सं न्या सि डा तु
॥ ॥ धर्म प न स या कः ॥ स्य आ या य मरुता ॥ ॥ कृम लु ना सि वि ॥ सं कृ लु काः

दान

५४

वः दत्तावतिः नाटलीः नाट्टिः वृत्तिः कृदभनाष्टीजिवीनं "कमनुसुताक्रयाकः
लायमालः विद्याभमसः कृमियाकवतियायमरुताः कृवाकसः वौसै वृत्तिमसुदः
भः सवायमरुता "नास्मिसखंसदावीवनासोवः वृखवायमीमघपसूददत
मिष्टकालप्रयनदि "श्रूयाकसखमसुदः लगीनिनीः मुविनीः फलातइक
वृक्षनयाकः सुविमसुदः मरुता नयाकः कामलमसुदः वाकवचनमसुदः इअभवया
कः मायाः धर्मः मसुदः जिनावयाकः सखमसुदः "दोविषोविप्रमग्नि केदंपरु

५४

गुवः गिषया जंनवंनवगकदयरुवमयवृषरुस्यव "वाकननिप्रसयाः
जंनवसः मिष्टवृषताः जंनवसः मरुता देवताः धूसुताः जंनवसुता नयमरुताः वा
नयमरुता "लोकावागारुयः लुका दई स्थत्यागिथः हातागुथायसमदतं
धधायसनापलाककमरुता "नाजनंमुकतायां तिनवैकल्यवदृशं नंनका
विमिष्टवृषिदिस्यागुनः मूर्खः सखुतं वदत "जंनलउयुदुयमसुदः विकल
सुता नयवदृशं नशेयमसुदः मिमायाः मिष्टवृषिदिस्यामसुदः मूर्खनः सखुतं लाय

वानव

५५

मद्रु" "जनस्य खड्गिः स पथः व्याधिः सखः कथेवव" "पूनवर्धनः यस्माद्वरुः
स्माच्छेषं न कानयन" "दन्तगनमयावकतयाः वायः मदयकं वानः मिपुल
नः कटयकतयः धेत्यापूरुदयकतयमरुडा" "उर्ध्वगवदकधुवधुनम
मद्यंपवः मियनिद्रामैथुनमालस्यसदगदिववधन" "पवदावाः पवले
यपवादः पयस्ववः पविहस्यः गुवस्मनयत्तस्यपविदर्ययत" "मवया क
लातः मवयाः धनः मवया उवसः कानिः पयाः रुडव्यकः खड्गसूः धस्मानस

५५

शालनमाल" "पवाककार्कुरुनावप्रसुजं प्रियदादिना" "यकादसंमीगुदे
षः कुरुप्रथामखं" "प्रवडसः काशमीवकुः पदकन्यधमयकः खड्गाकः सवया
नकसममद्रुः अदवः लावमद्रुः थथिनममिद्रुः शालनमालः गथधालभाः यमथ
रुतयागुः धलधामः इरुतयाथंरुल" "कदमकः कुवर्तिशः कुलाशः कुनदि
रुथः कुदव्येवः कुलाश्वः वड्यनपेदिगमदा" "महिनदमः सः थडाहमिमर
थयसः कुचलिप्रः कलातः खूमिदिकाकः एकमहिनः खूमिः महिदः कुज्जः

वानक

५५

धनः पौदिनः पनिस्यनः गालनमालः "उर्वेभीत्यदिबूपनः बन्हायदितीः लोतमाः
भापाविम्यनः कावेवः वर्जः नियापवसिभ्यं" "उर्वेसिः स्वर्ग्याः अपसनाः लम्काः ति
यात्माः उपालिः स्तनकाः धयनिमउतिबूपइलमाः पवसी गालनमालः "थप
कार्येषु विधायः सहसविद्वन्वादन्यः विपातिषुमहादोनायविद्वन् विवडन" "गव
याः कार्यसः रुदयः गनुडधन रुलदकसाः विपातिसमाहोनरुदः मवना गालनमाल
रुकाः रुकः समपस्यः कार्यः कार्यचः रुलनाः सदाकार्येषुमन्तः सर्वदावर्धु" रु

५६

कुरुलं कुरुवाः कार्यः अकार्यः रुलयायः सदाः कार्यसः मंदरुमहयकुर्याः स
दाः सानिद्रकस्थन" "रुनयमकुरी नानीवाजापवायडिविनाः रुनवाः हनस
पुवाः पकावीधा" "अकालिमवयाः अवयाडिवनिनस्य वानः वाजाड
पुषेः वविडाह्यअग्यइल" "पादपानैरुयपादः पशानामिः ६
सिवाहय" पवना नानाहयवजः अरुनाः द्विपपाहयः सियाहयः वायुअवव
स्वानयाहयः मसीलकालसः पवकयाहयः वजः मलकः अरुपाहयः मन्
यउतः "माहायदिविषदशाः पिनाविडीयनः सून" वाजावलापिवा

खानक

51

न्यायकामिदुःकारविद्यकिः "कदाचित्तामननमविद्यावद्वनधोवनात्
नाजानः अन्त्यायावनाडाः धवलयसः वयलयपुदयु" "यद्वनडास्येयं वीवसः
मन्त्रिः रायुशक्तिः कृष्णकिंकनिध्यामियगाविडाः नकारुयः" "शुगुलिदम
नः कृष्णमन्त्रः मृथधमनः पृथुलः सन्निः पुरादिनः स्वपृथुलदाडाः धगुलिधमस
गताः नन्तलपिडाः अन्तरुयदुर्लः" "विधाताः विधीनाडस्यः ललाक-डल
मालिकाः देवापिनंहिभुक्रातिः मरीष्यनिस्थाविधीनायून" "विधातानव

लस चोस्य हयागुः जलः शुनानं मूय मरुः शुक्र देवः देव कानः मूय मरुः कन मरुः
 कर्म हीनं प्रधानः वृद्धि नांतिः किं प्रयाजनः पारवानस्य कृता वृद्धि कन द
 उरु विषयिः कर्म मरुः कर्म हीन मरुः कृयायः कर्म मरुः कनः अनेगः
 अस्य कः उलः अनेः दय दयः गन सयकः विसा सयकः वृद्धि दयकः उल
 कर्मः मरुः साः अस्व ससाः अनेः नय दयः कृयायः लोहयाः गन वृद्धि द उल
 धनः द उयाः ग शलिलः द उ दय कि उः द द स भालनः स वधकः नः

वानक

५८

मःस्कावयाकःअथदडाकूलःकर्मन" "कर्मलपियभनामिःसन्नीकृष्ट
रुःगृह"वसिष्टदकूलःआपिःआनकिदुःस्वरागिनी" "कर्मलपियप्रमान
हीदवलासःसुरुगृहयाकाःकार्कसलप्यमइमयाःसकृगथभलेसाःवसि
स्थिनःलग्नवियाअःविवाहयानानःसिमानकृयःइवमैल" "साकूलः
नरुवरुस्मीनःदावापिःगुनसंहकिःगुनापिदायनायाकिचकीरुताविधकिनः
"अनकूलरिनःनास्यःदाषयाचःगुनसुदाडाःआलं" "अनाविमूरवइल

अपुयाकनअत्रपुववियःसामयकनःहानसविनामायाकनधमवासम
नवियःधमवथथमकषिकर्मयोरुने" "कपिलाडीलयाननवाः
अधिगमननववदाउनविवावनससइनवकंवुड" "कपिलासायाइ
मानानःवक्रलोषसंकयानाउनःवयोमवविवालयमानथससइनवकडा
निडा" "सुदिरुसैनयारुकसासमकनिवगवंडिवमानारुवःसुडासुन
धनधमायक" "सुविनीयालाहाकिनःलच्छिकद्विथंनलनाडाःम्याक

वानक

७३

कसां शुद्धशुः सिनालिः विवाह्यः "सुनहि नयना बीना घृतः हिनश्च लोड
नः वसु हीनमलं कालविद्या दीना द्विआरुमः " इइमइमिमाः धलमदयव
नया राजनः स्वातलडोसतः सति यातिमाः विद्यामसडावाकनः धरुडथा
लारुतसवीववः पप्रलारुतद्विपनादिजः "वरुनतयसायुकोवनमूलस्यवरु
तः " लखसवीदः पलस्वाराः तयवीनः वाकनः साराः घालेरुलकडाः सूचरु
यस्तु " "यहस्तुवंचविप्रानां मूषानां कलहास्तवः पूरुपास्तुवंचनाविनांग

वानांचरुः स्थास्तवः " वाकनयाः उत्साहाः ऊहः सूरवेयाः डरुमारुः कालदुमि
सायाः उत्साहः पूवुषः सायाः उत्साहः आडरुः कारुगुधामः " जगिदेकरुलं
दः सिलवृल्लुलं धनं " वनिपूवृल्लुलं नीचिदरुः शुकरुलं धनं " वाकनवा
दसयाः याः पुनः जगिदेकरुयायः सामुसयायाः वदल्लिठकः कलातदयकाया
कयमवा दयकः धनदयकाः दानयायः नयः तान्यातिय " जगिदेकरुने पाषम
सूकदरुणि वसिरीः बाजा हरुगिः दलुनः तपश्च वाकन एव ह " जगि

नदहलपिडाः कापनः सूर्येनदहलपिडाः किवनः नः बाऊनदहलपिडाः दंशुः
 यानाडाः वाऊनः तीडाः कपनदहलपिडाः "सनसाकमृगः मांसकवनम
 थिनः दधिः रुज्ज्यादकवयः रुः कुलगामास रुज्जुन" "नाबुवालमिकायावा
 रचालानाहिया धलिः वालानवावूयः थर्मः चवमांसडाकृत्य" "नहन्यानमः
 मिंदद्याहनसाननहस्यकृत्यः संकापारित्य जतय मांसंयुधिषीव" "हः
 माहाबाऊः लानयतडाः "धर्मस्थायमरुडाः धमनववनयियेमेरुडाः साकसः

६२

यावलः मधियायाडाः इद्रयावलः इद्रयायादनः लायागुनः लायाः यायनः धउया
 गुहाः धउयायादः धालयावल" धर्मयागुनः वललोक" "पेकडिप्रविनस्यती
 सुधाबुधधयानन" अतिमान्यवः कामिचः गुबुद्धपीरुथेव" "धदागानन
 नानननामरुयुः रुकः लाहिः माननकाडाः कामिः गुबुद्धवी" "गुहिवीप्रववदधः
 सुरुहिः सुरुवादिरीः जवुद्धः दानः मिलधुः सफरी दायरुः मरुसाः वाऊनवदः
 सुरुवादिः अवाहिः दानमिल" धर्मनः दधिवीधलः लयंरुल" "यासाल

शान क

पितृसंमालः सालमवदुयुयंकास्यांदासः सनासं जगन्मनहसुयुयुजने
असावेः संभावेसः ध्यानाः सालमाः कामिचामडातः पूवूवयास्यजायायः गगमस
स्नानयायः गमयाजलन स्नानयाचकः श्रीरुगवानः पूजाः कुलदेवतायुजायायः
तुनइल ३०० ॥ इति श्रीशानकसावसंग्रहः क्रितियभनकः समोफुतुम
सत्त्वगददमिभवनेषु प्रायादसमिफुद्रुः ध्वनिकसकालिवास्यपुर्णयानादि
नः विषीगंसुवर्षुपलानिमहानगवः बत्तकनुमहावयाधीवर्जावाशगेलपमिनः धा
पितः अलाइगालयाः इजनातः धनसिद्धीनः माहामुवां रुद्रयाववाचकाइलशुर्

६४